

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Előfizetési feltételek
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Égész évre . . . . . 12 kor.
Fél évre . . . . . 6 kor.
Negyedévre . . . . . 3 kor.

Hirdetések díja:
□-szentiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyitl tér sora 40 fillér.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Földes Ede
könyvkereskedése
Bethlen-utca 2. sz. alatt.
hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

„Széll Kálmán-párt.”

(P. C.) Az erzelgősséget, mely minden kis balesetet nagy szerencsetlenséggé fúj fel, nálunk e közmondással szokás ironizálni: „Több is veszett Mohácsnál.” Nem esünk abba a hibába, hogy azt a disszonanciát, mely a mohácsi választókerület szabadalvú pártjában kitört, a szakadás kezdetének magyarázzuk, mely a parlament és az ország szabadalvú többségét fenyegeti; de tekintettel kivált a politikai életben oly fontos „principiis obsta!” alapelvre, nem hagyhatjuk, nem szabad figyelmen kívül hagyunk azt az aggasztó esetet, mely abból keletkezett, hogy az indokolatlan nagyralátás, mely önkényesen exkommunikál, és a könnyen megbántható hiúság, mely szenvedélyesen reagál, egymásba ütközött. Aggasztó tehát az eset, de nem azért, mintha felni lehetne, hogy a rossz példa mashol is utánzásra csábíthat; hanem csak azért, mert a rokonszev az egyik, vagy a másik rész iránt érvényesülhet, ami meggyöngyöztetne a szabadalvú párt taktikai egységének a gerinczetét; a harmonikus, egységes hangulatot. De aggasztó az eset mindenekelőtt azért, mert az ellenzék, mint ama tapintatlan újvíz beszéd után, legalább látszólag alapos okot nyerne ahhoz az állításhoz, hogy a szabadalvú többség a művészties összedrotozás dacára csak két egymáshoz nem illő cserepéből álló edény. És mily könnyen idezhetne elő ez az állítás, ha különben még olyan üres is, a választások láza alatt pusztító zavart az országban.

„Széll-párt”-nak nevezi magát az a törede, mely a szívére veszi, hogy a politikai testvertoredéktől, melytől mellőzöttnek érzi magát, különváltan ágításon, sőt talán még ellene is. És ez javára szolgáljon a szabadalvú összerdeknek, melyben tulajdonképpen a nemzeti érdek van képviselve? Ez mégis csak teljes lehetetlenség. Azt a szerénységet, mely ama címet kizárólag a maga számára monopolizálja, nem is akarjuk kritikailag ismertetni; csak azt akarjuk megállapítani, hogy ha már egyáltalán létezik Széll-párt, tehát olyan, mely Széll politikájának a letéteményese, az csak a parlament többsége és az ország szabadalvú polgárságának az a többség mögött álló összessége lehet. És jól tudjuk, hogy e nagy kötelek mint jött létre két év előtt. Széll Kálmán az áldatlan válást akkor az által vitte befejezéshez, hogy megteremtette a volt nemzeti

párt egyesülését a szabadalvú párttal, miután mind a két fél letette a hitvallást az ő programjáról. E program alapján mind a két fél lemondott a kicsinyes differenciákról, melyek elválasztották őket és azonnal csak a fontos, az őket egyesítő eszmékhez ragaszkodtak, melyeket Széll Kálmán formulázott. Ez az egyesülés pedig csak az által léphetett életbe, hogy minden önző személyes motivum elhalgatott; arról nem is szólván, hogy az effele motivumok az egész akciónak bár rejtett, de tulajdonképpen rugó lehetnek volna, vagy lehetnének. Mert ennek az egyesülésnek nincs semmi más célja, mint az ország javának előmozdítása és ápolása. Széll Kálmán bizonyosan örvend a személyes ragaszkodás minden őszi kifejezésének, mert tárgyi megnyugvást merít belőle: a ragaszkodás e nyilvánításában termékenyítő államférfiúi működésének odaadással teljes méltánylását látja ő. És éppen ezért nem lenne hajlandó hazafias, tehát önzetlen ambícióból a mostani szabadalvú pártot, melynek szilárdasága csak a nemzeti eszmék és érdekek egysége kultuszában van, olyan pártért cserébe adni, melyet csak a személy kultusza tákol össze.

Tehát egy „Széll-párt” sem felelhet meg neki. De hogy ez a meg nem engedhető újakezreztelés utján elnevezett párt mint keletkezett, azt is könnyen tudhatjuk. Mindenestre teljes tökéletes ellenében az egész szabadalvú párt indokaival és ezéjaival keletkezett; és komolyan helytelenítenie kell e párt keletkezését az összpárt minden becsületes tagjának, a Széll-program minden becsületes hívének, tartozott legyen azelőtt akár Apponyi, akár Bánffy követőikhez. A szabadalvú párt védőtöltésnek van felállítva a reakció zavaros áradásai ellen, melyek őt körülmosnak. E töltésen szakadás mutatkozik, bár csak kicsiny az. A leggyorsabban be kell azt tömni azoknak, kik a szakadást okozták, ha az állítólagos kis „Széll-párt” be akarja bizonyítani hogy továbbat is méltó arra, hogy Széll Kálmán valódi pártjához tartozzék.

Szölobirtokosaink figyelmébe!

A szölobirtokosaink nagyobb figyelmet fordítanak. Az utolsó években végrehajtott kísérletek kellőleg bizonyították, hogy szölobirtokosaink termését a mű-

trágyák okszerű alkalmazásával óriási mérvben lehet fokozni. A trágyázás okozta költségek pedig elenyésző csekélyek a terméstebb-llettel szemben.

Az olaszok, németek és kiváltképp a francziák újabb időben majdnem kizárólag műtrágyák segítségével fokozták szölobirtokosaink termését.

És fokozzák-e? Vannak franczia szölobirtokosok, amelyek évről-évre műtrágyákkal tartatnak fenn és hektáronként átlagosan évről-évre 70—250 métermázs szölobirtokosok, — ami megfelel 1200 □ öles holdon 32—110 métermázs szölobirtokos, illetve 22—80 hektoliter bornak.

Mily óriási a különbség ezen intensive kezelt és a magukra hagyott szölobirtokosok termésé között!

Pedig hát a ráfordított munka annyi ennél is, mint annál — csakis a szölobirtokosok költsége több, de ki ne viselné ezt szívesen!

A mai mostoha gazdasági viszonyok mellett gazdáinknak kétszeresen kell arra törekedniük, hogy termésüket a lehetőségig fokozzák, mert csakis ez által pótolhatják az árban való kiesést.

Mint hogy a műtrágyák alkalmazása mindenképpen igazolta, hogy busasan visszafizeti nemcsak a ráfordított költségeket és fáradságot, hanem azonfelül jelentékeny hasznot biztosít, azt hisszük, szívesen veszik t. gazdáink, ha ez alkalommal a szölobirtokosaink műtrágyázásának mikéntjéről egyet-mást elmondunk.

Kétségtelenül legfontosabb tudni azt, hogy:

Milyen műtrágyákat használjunk a szölobirtokosok?

Habár elméletileg e kérdés fölött rég döntöttek, a gyakorlat és az eddigi eredmények is amellett szólnak, hogy szölobirtokosok csakis a legény, foszfor-sav és káli együttes alkalmazása jár kéllő eredménnyel, amennyiben a szölobirtokos egyaránt igényli e három főtápszert. Egyoldalú trágyázása a szölobirtokosnak, akár az egyik, akár a másik tápszerral, teljes sikert sohasem fog eredményezni.

Ez indított bennünket leginkább arra, hogy ezen három főtápszerből összeállított kevereket „szölobirtokos-compositio”-ként hozzuk forgalomba, amely keverékkel eddig is már igen fényes eredmények értek el.

TÁRCSA.

Demény őrnagy.

— Csatakép az 1848 49-iki szabadságharczából. —
Írta: Földes Imre.

Már teljes három nap óta folyt a csata. Elkeseredett bátorsággal küzdöttek mind a két oldalon.

Nagyobb számban voltak az osztrákok, de ott állott velük szemben a magyar had élén Damjanics, ki egy-maga többet ért egy jól felszerelt seregnél. Pedig már csak szóval biztathatta katonáit, nem vehetett részt a harcban; lábsebe, melyet a csata hevében kapott, megakadályozta abban, hogy személyesen vezethesse „fiát.”

Fehér lovára köttette magát a csata megkezdése előtt. De azért mindenütt megjelent, ahol szükség volt biztató szavára.

Harcoltak is a „fiuk” úgy, ahogy soha.

De mind hiába. Az osztrákok előnyösebb helyzetet foglaltak el. Ágyúüzegek csak úgy ontották a vész hozó golyókat.

Damjanics egy utolsó kísérletet határozott el: általános rohammal kiverni a nagyobb számú császáriakat állásukból. De előbb el kellett távolítani az egyik dombról az ellenséges ágyúteget, mely iszonyu kártácsaival elsöpörhette volna az egész hadsereget.

A 3-ik zászlóalj szemelte ki Damjanics erre a veszélyes küldetésre. Nemrég toborzották össze annak a zászlóaljnak a legénységét. Csupa tejfőlös száju gyerek. Még alig szagoltak löporfüstöt. Tűzben sohasem voltak. De

a vezérük, Demény őrnagy, egyike volt Damjanics leg-vitézebb tisztjeinek.

Mikor Demény meghallotta a parancsot, zászlóaljának élére ugrott.

— Utánam gyerekek! Meghaltunk a hazáért! Előre! — Aztán megindult fekete lován. A 3-ik zászlóalj utána. — Hajrá! — Főlséges roham volt az! Szurony-szegezve rontottak fel a dombra, szó nélkül, piros orezával. Nem volt azok között egy sem sápadt. Az őrnagy ott vágatott előttük, lovon fel a meredekre. Azt se tudta utána csinálni senki.

Az ágyúüteg tűzerei kacagva nézték a vakmerően ellenük futó csapatot.

— Földre gyerekek! — kiáltotta az őrnagy. A 3-ik zászlóalj villámgyorsan levetette magát a föbe. Csak az őrnagy ült tovább a lován. Fejük fölött bugtak a gránátok, süvöltött a kartács. Deményt egy sem találta.

— Előre gyerekek! — A zászlóalj újra megindult. Fel a dombra! Az ágyúüteg újabb lövései elől már nem volt idő földre vetni magukat. A zászlóalj fele elmaradt bizony az utban véresen.

De a másik fele rohant tovább.

Nemsokára düböröge tért vissza a 3-ik zászlóalj a magyar táborba. Hozták az ágyukat.

Demény Damjanics elé lovagolt.

— Tábornok ur, a 3-ik zászlóalj fele meghalt, de az ágyukat megszerezte.

És már hallani lehetett, amint az elfoglalt üteg a császáriak ellen ontotta golyózáporát.

— Jól van, őrnagy uram. De nincs időnk gondolkozni! Rohamra!

Az őrnagy visszanyargalt csapatához.

— Gyerekek, csak nem túrtjuk, hogy éve maradjunk, míg a többiek odavesztek? Utánam!

A gyerekek pedig megindultak.

— „Hajrá! Előre!”

Peregtek a dobok. Riadtak a kürtök. Damjanics megadta a jelt az általános rohamra. Rengett a föld, zúgtak a golyók.

A 3-ik zászlóalj mindig elől. Élén ott lovagol az őrnagy. Azt nem fogja a golyó. Mosolygó arczeval harezol. A gyerekek az ő nevet kiáltják, amint az ellenség soraihoz érnek.

A császáriak érzik a veszélyt és azok megfeszített erővel küzdenek. Egy óriási hangyabolylya lesz a két tábor. Csak a 3-ik zászlóalj küzd zárt sorokban. Oh nem új legények már, kiálltak a tűzpróbát veszttül!

— Előre gyerekek! Tovább! . . . Tovább . . .

Puskatussal küzdenek már, minden talpalattnyi helyért vér folyik.

Nemsokára felharsan a takarodó: a császáriak visszavonulnak.

A 3-ik zászlóalj utának.

Késő éjjel tértek vissza a táborba. Nem jöttek azok vissza sohasem üres kézzel. Foglyokat hoztak. Még egy tábornokot is.

Damjanics eléjük lovagolt és megdicsérte a csapatot. A gyerekek „éljen!-éljen!”-t kiáltottak a beszéde után, hogy a már alvó tábor is felébredt és versenyezve éljenezte velük Demény őrnagyot.

— Mondja csak őrnagy ur, fordult Damjanics Deményhez, nicsoda amulettje van magának?

Mennyi műtrágyát alkalmazunk?

Ez nagyrészt a szőlők korától függ. Fiatalabb ültetvények gyengébb, öregebb szőlők dúsabb trágyázást igényelnek.

Egyszerűsítettük ezt a kérdést azzal, hogy kétféle „szőlőtrágya-compositio“-t állítunk elő és pedig a fiatalabb ültetvények részére gyöngébb és az idősebb szőlők részére erősebb keveréket.

Mi eddig a tökéneként felhasználható mennyiséget 80—100 grmban állapítottuk meg, és azt tapasztaltuk, hogy ez teljesen elegendő maximális termés elérésére mint ahogy ezt a praxis igazolta is.

Mikor kell a műtrágyákat alkalmazni?

A főlv az legyen, hogy a műtrágya akkor álljon rendelkezésre a szőlőknek, midőn a nedvkeréges megindul és álljon rendelkezésre addig, amíg a virágzás tart.

Trágyázunk tehát késő ősszel vagy korai tavasszal.

Mily módon kell a műtrágyákat a szőlőknek nyújtani?

E részben az ültetés és művelési mód és a tőkekora határoz.

Szabályosan, például 1 méteres vagy 1 1/2 méteres négyzetekben ültetett szőlőt fiatal korban — tehát a kiültetést követő 1—3-ik évben — czélszerű tányérosan trágyázni. Ez abban áll, hogy a területegységre számított műtrágyát a tőkék számával elosztjuk s megkapjuk azt, hogy egy tőkére mennyi jut; már most a fiatal tőke körül 10—20 centiméter mély és 50—60 centiméter átmérővel bíró tányérokot készítünk a kapával és ebbe szép rendszeren elhintjük egyenletesen a trágyákat.

Ha a tőke három éves korát elérte, akkor gyökerei már szétágaznak a környező földben. Ekkor már arra kell törekednünk, hogy az egész szőlőterületre egyenletesen terítsük el.

Ezek volnának azon főelvek, melyeket a szőlők műtrágyázásánál szem előtt kell tartanunk és amelyeket a gazdáinknak különösen is figyelmebe ajánlunk.

A műtrágyák árai a következők:

WDI Szőlőtrágya compositio, idősebb szőlők részére 100 kiló 25 kor. WDI Szőlőtrágya compositio, fiatalabb (3 éven aluli) szőlők részére 100 kiló 19 korona; beszerezhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“-nél; a beszerezést közvetíti az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület“ titkári hivatala Nagy-Enyeden.

Vegyes hírek.

— **Jutalom gazdasági cselédnek.** A földművelésügyi m. kir. miniszter Boda Péter kiskaludai lakos, gazdasági cselédnek, ki gazdájánál evék hosszú során át mint hűséges és szorgalmas cseléd dolgozik, 50 korona pénzbeli jutalmat adományozott és részére elismerő oklevelet állíttatott ki. Az oklevél és jutalom ünnepélyesen lesz a derek cselédnek átadva.

— Nekem, tábornok ur? Semmi sem.

— Nem! Bizonyára imádkozik magáért valaki, őrnagy uram. N e tagadja.

— Csak imádkozott, most már nem . . . felelte busan Demény.

— Hát akkor mi az ördög óvja meg a golyóktól? Láttam, hogy harcolt. A gránátok ott pattogtak a feje fölött, de magának kutyabaja.

— Ez a baj, tábornok ur. Nem vette észre? Keresem a halált! . . . De nem találok.

Mikor azt mondta, hogy „keresem a halált“, ugy villogott a szeme, mintha azt értené alatta, hogy keresek valakit, akit csak a halál után találhatok fel.

— Keresem a halált, tábornok ur, de hiába! Még nem is ejté egészen ki a szót. Midőn szó nélkül lefordult a lováról, lövés taláta. A golyó az osztrák foglyok közül jöhetett.

A 3-ik zászlóalj megdühödvé rohant rájuk, hogy megbüntesse az orozva gyilkolót.

Az őrnagy ott feküdt a földön. Beszélt még.

— Itt a halál, tábornok uram! . . . Látja . . . látja . . . Amikor kerestem, nem találtam . . . De amikor ő keres engem, akkor meg is talál! . . .

Boldogan kacagott.

A 3-ik zászlóalj visszatért, magával hozta a gyilkost. Damjanicsot akarta lelőni, Deményt találta. Nemsokára ott függött az egyik fán. Nem érdemel az ilyen ember golyót!

Demény utolsó szavait a gyerekekhez intézte:

— Elvám, fiuk, hogy nemsokára utánam jöttök.

— **Sajnos baleset** érte e napokban özv. Szász Pálnét, e köztisztviselőben álló matrózat, Szász József központi főszolgabíró edes anyját. Kolozsvárt levén látogatóban ferjével levő leányánál Eörinénél, ott oly szerencsétlenül esett el, hogy bal felkarja eltörtött, lábán pedig súlyos zúzódást szenvedett. Miután a töres sima, az agg urnőt közvetlen veszély nem fenyegeti és gondos ápolás mellett pár hét alatt helyre áll, mit szívből is ohajtának hozzátartozói mellett számos tisztelői is, kiknek körében a sajnós baleset élénk részvétet keltett.

— **Helyreigazítás.** Pünkösdvásárnapi számunkban megemlékezvén az ev. ref. egyházközség aznap esti tisztelőinek sorrendjéről. Tévedésből azt jeleztük, hogy az egyházi szónoklatot Jancsó Sándor fogja tartani. Tévedtünk ezen feltevésben, mert az igen szép és felemelő imát és egyházi beszédet Szilágyi Farkas tartotta és e tévedésünk örömet szerzett nemcsak nekünk, hanem a híveknek is mert annak bizonyosságul szolgált, hogy a több időn át betegeskedett, kedvelt lelképásztor egészsége annyira helyre állott, hogy nem gátolja már a szolgálatban, melyet hosszú időn át nélkülöztünk. Ohajtjuk is és velünk együtt a hívek, hogy meg hosszasan és betegség által meg nem szakítva, hirdethesse a szent igéket!

— **Esküvő.** A mi társadalmunkban is előnyösen ismert Polyanszky Titus m. kir. államvasuti tisztviselő a napokban vezette anyakönyvvezető és oltár elé Aradon Khudy Arankát, Khudy József gyógyszerész szép és kedves leányát. Az esküvőn mint násznagyok dr. Farnos Árpád főorvos s neje és Szilágyi Károly s neje szerepeltek. Esküvő után az örömszülők házában fényes lakoma volt, mely után a fiatal pár Olaszországba ment nászútra. Jó barátunknak tartós boldogságot és sok szerencsét kívánunk.

— **Eljegyzés.** Dr. Szőcs Géza, m. kir. állami főgimnaziumi tanár, eljegyezte Nagy-Szebenben Székely Vilma kisasszonyt. Gratulálunk!

— **Kolozs vármegye új alispánja.** Kolozs vármegye alispánjává a szerdai közgyűlésen Dózsa Endre orsz. képviselőt választották meg. Nem új ember a közigazgatás terén, mert régebben tizenhárom esztendőn keresztül működött mint szolgabíró és főszolgabíró, többnyire Kolozsmegyében. Sőt — 1897-ben orsz. képviselővé választatván — mint a törvényhozás tagja is fontos, érdemes munkásságot fejtett ki a közigazgatási szakmában. Elméletileg és gyakorlatilag egyaránt kitűnő képzettségű és mindenképpen fényes talentumu férfiut nyert ő benne a megye az első tisztségére.

— **A kornai tó kijavítása.** Bizonyára érdekelné fogja Abrudbánya és vidékének bányász-közönséget azon öröndetes hír, hogy a kornai bányászati czélokra szolgáló tó gátjának helyreállítását a pénzügyminiszter 68056 kor. 03 fill költség-előirányzattal saját tárczája terhére eszközölteti és hogy e műveletek az illetékes szakközvegek felügyelete és közreműködése mellett még a folyó évben keresztülvitetnek.

— **Régészeti ásatások.** Május hó 29—30-án Fogarasi Albert és Bodrogi János koll. tanárok régészeti ásatásokat folytattak Gombáson, a báró Zeyk József szőlője felett elterülő fennsíkron. Az ásatásoknak igen szép eredménye van. Összesen hat sirt derítették föl s bennük ezüst, bronz és vas eszközöket találtak.

— **Választmányi ülés.** A nagyenyedi műkedvelő-társulat f. é. június hó 2-án — vasárnap — délután 4 órakor Dr. Magyarai Károly, elnöke, lakásán választmányi ülést tart. Az ülés tárgya értesülésünk szerint a nyár folyamán egy műkedvelői előadás rendezésének megbeszélése.

— **Az uszoda** a mai nappal megnyílt, teljesen rendbe hozva tisztán és kényelmet adólag áll a közönség rendelkezésére, mely várva várta a mostani meleg napokban és bizonyára nem fog késni azt tömegesen felkeresni.

— **Nyilvános számadás.** A benedeki ev. ref. egyházközség temploma renoválási költségeinek fedezéséhez újabban adakoztak a következők: Méltóságos dr. Bartók Györgyné gyűjtő ivén: Br. Kemény Kálmáné 20 kor.; Dr. Bartók Györgyné 18 kor.; Nagy Károly 10 kor.; Szathmáry Ákos, Balogh Károly, Török István, Szele Ferenczné, Bartók Béla, Bartók Béláné, Benedek Károly, Sztán Béla, Parádi Kálmán, Kilyén Sándor és Geréb Mártonné urnók és urak 2—2 k., összesen 70 kor., Nemes Sámuel 5 k. Deák Albert urak 2 k. = 7 kor. A gyulafehérvári Népbank 40 kor.; a gyulafehérvári tak. pénztár 50 kor.; a nagyenyedi kisegítő tak. pénztár 50 k., összesen 140 k. Főösszeg 217 korona. Fogadják a nemes szívű adakozók, becses adományukért, legforróbb köszönetemnek hálás kifejezését. Benedek, 1901. május 24-én. Hatházy Ferencz ev. ref. lelkész.

— **Táncztanítási jelentés.** Tisztelettel értesitem e város és vidéke nagyérdemű közönséget, hogy több évi fővárosi működésem után helyben és Maros-Ujvárt folyó évi július hó 1-én kezdve táncziskolát nyitok, melyben minden újabb tánczok a legmodernebb stýlben oktattva lesznek. Magán órákat intelligens uri családoknál egy csoportok, mint egyes személyek részére szívesen és előnyös feltételek mellett adok. Beiratkozni a nap bármely órájában lehet Nagy-Enyeden Székelyhidy János kereskedésében, Maros-Ujvárt id. Fülöp Józsefnél. Becses pártfogását kéri mély tisztelettel Herlitska Nándor, okleveles táncztanító (Budapestről).

— **Káposzta-hernyó elleni védekezés.** A mult évben nagy mérvben fellépett káposzta-hernyó elleni védekezésre a m. kir. állami rovarügyi állomás a következőket ajánlja: 1. Tavasszal a káposzta és káposztafelek (mustár, vadrepce) körül repkedő fehér pillangók pusztítandók. 2. Később a káposzta levelei több ízben ismételtén megvizsgálandók és ezek leveleit felhajtogatva azon fonákjain található sárga színű tojás csomókat, amelyek a káposzta-pillangó tojásai, ujjal össze kell nyomkodni. 3. Ha a hernyók már kikeltek, az egy csomóban levő apró, picziny, zöldes fehér hernyók ujjal elpusztítandók, mielőtt szétoszlanak. Miről a gazda-közönség tudomásvétel és megfelelő eljárás végett értesítetik. A városi tanácstól. Nagy-Enyeden. 1901. május hó 24-én. Dr. Varró László, polgármester.

— **Szállítás a honvédség részére.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara köztudomásra hozza, miszerint a kolozsvári VI-ik honvéd kerületi parancsnokság a tetületéhez tartozó állomásokon elhelyezett m. kir. honvéd csapatok részére 1901 év szeptember hó 1-től 1902. évi augusztus hó 31-ig szükséges zab széna, alomszalma, agyszalma és tűzifa szükséglet biztosítására folyó évi május hó 25-én 3211 sz. alatt ajánlati tárgyalást hirdetett. A tárgyalások határideje Brassóban f. évi július hó 2-án, Nagyszebenben július 4-én, Marosvásárhelyen július 8-án és Kolozsvárt július 11-én, valamennyi állomáson mindig délelőtt 10 óra. A szállítási feltételeket és az ajánlati mintát tartalmazó hirdetmény egy példány a nagyenyedi m. kir. honvéd-állomás parancsnokságánál a hivatalos órák alatt megtekinthető és ott felvilágosítás is nyerhető.

— **A felhők villamosságának kihasználása.** E kérdéssel most már komolyan kezdenek foglalkozni 1894-ben nyújtottak be ez irányban tervet a párisi tudományos akadémiához s most újból felvették a tervet. A cél kettős: egyrészt védekezni a jégeső és villámcsapás ellen, másrészt pedig ipari és közlekedési czélokra akkumulátorokba összegyűjteni a felhőkből levelezett villamosságot. Nagy akkumulátor-telepeket helyeznének el és összekötnek azokat körülbelül négyszáz méter hosszú lánczokkal, amelyek egyik vége kétszáz méternyi távolságban megerősített léghajók levelező sodronyaival érintkezik. A léghajókat mintegy négyezer méter magasságba engedik fel, így a láncz összeköttetésben van a felhőkkel és azoknak villamosságát leveletné a földön levő akkumulátorokba. Hogy valami óriási mennyiségű villamos erő összehalmozódása esetén szerencsétlenség ne történhessenek, a telepeket az elképzelhető legtökéletesebben elszigetelik és leveletől látják el, mely a talajban végződik.

— **Ha a Középkorra gondolunk,** mindig sajátos érzés száll meg. Egy nagy történelmi korszakból sem csap egy felénk az elmulás lehelle, mint ebből. Róma romjai és Görögország muzeumi műemlekei között járva, a görög élet támad fel előttünk, de a Középkor a leghalottabb időszak, amely életét sokkal kevésbé tudta ránk hagyni, mint a klasszikus világ. Ha ennek a történetét olvassuk, közben gyönyörű képek, szobrok támadnak fel lelkünkben; egy fiatal, dús gazdag életet élő nép az élet egész erejével támad elénk. Az ő életük oly gazdagon árad tul, hogy nem szállt sirba egy korszakkal sem. Itt rezg, itt vibrál körülöttünk a levegőben és az élet ideáljának látjuk azt az életet, a mit az ő színes hegyeik, örökzöld fáik, kék egük alatt éltek át könnyű, lebegő, tarka ruháikban. De a Középkor nem hagyott ránk mást, csak elmúlt intézmények emléket, hősök és királyok sirsobrait, lovagkor romantikus legendáit. Templom és kriptá, amire gondolunk, ha a Középkor jut eszünkbe. Hosszu, nyurga szobrok, reliefek, letört koronájú királyok és csouka kezű királyok reliefjei, amint a homályos templomhajó falába illeszkednek és márványszemekkel nézik az örökké nyíló rózsát az ablakon. Az oszlopokon erős pánczélú leventék sisakjukra dölve, paizsukra támaszkodva aluszszák a szobrok ébredés nélkül való álmait. Csodálatos, vézna, nyurga szent képek az oltárok fölött. Esetlen füstölők és örök-mécsek a templom felhomályában. Királynők himezte kazulák a sekrestyékben, kánzsás barátok a refektoriumokban, amint írják-írják, festgetik a szentek életét és a gonosz pogány költők verseit

A klastromokban, apátságokban a „hiteles helyeken” vén frakturbetűs, nagy iniciálés iratok porladoznak, nemesi czimereket, hűbér-birtokokat ajándékozó pergamentek, aljukon olvashatatlán aláírás, a közepükön furcsa nagy pecsét selyem zsinoron, rajta vágatott lovas, kormánypalezás király, pásztorbótos püspök. A mi élet a Középkorban volt, azt mind magába szívtá az Ujkor; a Középkornak csak a mumija van meg. Pedig valaha élet bizsergett benne, eleven, fényes élet, de ami benne maradandó volt, az átolvaít a mi korunkba és mi kitagadjuk az örökségből a Középkort. Erről a korról szól a Nagy Képes Világtörténet 109—110. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 korona; füzetben is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden heten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Revai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, Üllői-út 18.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

— **Országos cipész-kongresszus.** Szegeden, 1901. évi augusztus hó 19. és 20. napjain fog megtartatni a IV. orsz. cipész-iparosok szakkongresszusa. Ez ideig a következő napirend van tervbe véve. I. Az országos cipész-kisiparos-szövetség alakuló közgyűlése a következő tárgysorozattal: 1. Az ideiglenes központi bizottság jelentése az eddigi működésről a taglétszámáról, a pénztár állapotáról stb. 2. Az alapszabályok tárgyalása. 3. A szövetség tisztikarának megválasztása. 4. Indítványok. II. Ipari szövetségek. III. Mi módon lehetne Magyarországon a kézműiparosok által czipőtermelő gyárakat teremteni (közvetégek és ipari árusarnok felállítás). IV. Fegyencz-ipar. V. Az iparosok nyugdíjügye. VI. A kereskedelmi és iparkamarák különválasztása. VII. A külföldön gyártott labellik behozatalának korlátozása (a czipészipar és a vámtérület). VIII. Vásárügyek. IX. A cipész-ipar és a közszállítások. X. A „Sitz” munka eltörlése. XI. A kereseti adóügy rendezése. XII. Indítványok. A részletes program s a kidolgozott határozati javaslat szövege a jelentkezések megtörténte után lesz szétküldve. A kongresszus előkészítő bizottságának elnöke: Szabó Ferencz, titkár: Szabó Gyula Schaffer Márton, alelnök: Szögi Gyula.

— **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósítása.) Vöröshere mag a mult heti csendességgel ellentétben némileg forgalmaztatott. Élenk üzlet fejlődött zöldtakarmányczikkben, mint: pohánka, mustár, tengeri sat. Erős kereslet volt muhar magban, melyből a készletek erősen apadnak és ezen körülménynél fogva az ajánlt mennyiségek magas árkövetelés mellett is hamar vevőre találak. Takarmányrépa mag is elegendően fogyott meg. Biborhere és tarlórépa mag iránt már érdeklődés mutatkozik.

Jegyzések 50 klgknt Budapestén érve:		
Vörös löhere elsőrendű örgszemű	62—66	korona
Vörös löhere középminőségű	50—54	„
Vörös löhere gyengébb minőségű	48—50	„
Luczerna magyar elsőrendű	42—44	„
Luczerna magyar középminőségű	42—46	„
Luczerna francia	65—70	„
Luczerna olasz	50—52	„
Muhar	9—9½	„
Baltaczim	13—14	„

Csarnok.

A Bimbó.

Szinte köztudomásu Mikszáth Kálmánról, hogy nemcsak jeles író, hanem egyike a legpompásabb csevegőknek.

Egy szűkebb társaságban a napokban arról volt szó hogy minden újabb műve, legyen az rövidebb vagy hosszabb lélegzetű, mindig bizonyos szenzációt kelt.

— Hát igen — mondotta Mikszáth — mégis csak érdemes a literatúrával foglalkozni. Minden elbeszélés közben és után egész csomó levelet kapok a közönség köréből. Részint az alakjaim iránt érdeklődnek, részint pedig felvilágosításokat kérnek . . .

. . . Így legutóbb is „A szökevények” írása közben szinte elárasztottak levelekkel. Azt írja az egyik, hogy a bárónak jelmondatát: (Praesens imperfectum, perfectum futurum) egyik mult századbeli Apponyinak az emlékkönyvébe írta egyik professzora. A másik pedig azt írja, hogy nincs megfejtve az elbeszélésben, kinek az eszméje volt tehát a nevezetes jelmondat. Pedig hát az mellekes. Mindenki kiolvashatta, hogy semmiesetre sem annak a felkegyelmű embernek az agyából származott. Hiszen ezt el is árulja. Hogy honnan, kitől lopta, az mellekes.

Erre szóba került a legutóbb megjelent „Mme Gualp és porontyai” czimű elbeszélés. A társa-

ság egyik tagja azon bámult, hogy milyen érdekesek Mikszáth állat-megfigyelései.

— Hát nagyon szeretem az állatokat — mondotta Mikszáth. — Ha csak lehet, minden dologba bele-szövök valami állattörténetket. Nyaralásaim alatt folyton figyelem az állatokat és meglátom bennök az értelmet, a szellemet. Kivevén az állatvilágban is előforduló és számtalanszor megfigyelt szerelmi versengést, csupán egy tragikumot ismerek az állatvilágból . . .

A Bimbó dolgát.

— Halljuk! Halljuk!

— A bécsi vágóhídon van szolgálatban a Bimbó akinek polgári állása: ökör. Ő viszi vágóhidra a kollégáit. A pajtaból ugyanis lépesős emelvény vezet a vágóhidra. Az ökör pedig lépesón nem tud járni. De a Bimbó tud. Az utolsó utjokra aztán a Bimbó viszi az ököket. Ő előre megy feléle az emelvényen, mire a többi ökör utána megy; ezek vissza sem kerülnek többé, de a Bimbónak van meg egy külön lépesője is. Ezen visszatér és újból szállítja tarsait a vérpadra s ez így megy napról-napra.

Valóságos hőhöz. Ez a legnagyobb állatragikum.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Könyvbarátok szives figyelmébe!

Felhivom a n. é. közönség szives figyelmét arra, hogy nagyobb szabásu irodalmi művek általam is megrendelhetők részletfizetésre.

Ez által azt akarom elérni, hogy a vevőközönség ne hagyja magát háborgattatni a folyton czirkáló utazók által.

Szives pártfogását kéri

Földes Ede,

könyv- és papírkereskedő.

Zamatos Cuba-kávé fél kiló 70 krtól kezdve kapható!

Tisztelettel tudatom, hogy 32 éves üzletemet

— **főtéri saját házamba költöztettem át,** —

a megyei hiddal átellenben, — hol is szép tiszta, kényelmes, világos és kellő nagy helyiségben vannak, nagy részben újonnan érkezett czikkeim minden kívánalomnak megfelelőleg berendezve és így a gyors kiszolgálás biztosítva van. Mivel pedig a nagy házbért nem kell az árakra számítanom, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy az összes árukat jutányosabban árusíthatom el. Tisztelt vevőimet — kiknek 32 éves szives pártfogásukat a legalázatosabban megköszönöm — kérem ezen jóságos támogatásukkal új üzletemet is megajándékozni.

Az új üzlet május hó 6-án nyílt meg.

Egyben bátorkodom tudatni, hogy mindenkinek, ki üzletemet becses látogatásával megtisztelni sziveskedik, vásárlásához kellemes ajándékot fogok mellékelni.

Szives köszönetemet ismételve, becses látogatásukat kérve, maradok

teljes tisztelettel:

BISZTRITSÁNY LAJOS.

Aussigi legerősebb **régzálicz és permetező-gépek, beocsini román- és portland-czement** leszállított áron szintén kaphatók.

Egy **Wertheim pénzes-szekrény** íróasztallal olcsó áron eladó,

3312 26-52

Bármily czikkre megrendelést elfogadok és gyorsan megszerzek.

Sz. 369—1901.
főisp.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott Alsófehér vármegye kisenyedi járásában a járási orvosi állás elhalálozás folytán üresedésbe jövén — ezen **Koneza** község székhelyhez kötött, **1200 korona** évi fizetés és **300 korona** úti-átalánnyal díjazott **járás-orvosi** állásra ezennel pályázatot nyitok és felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy családi állapotukat, eddigi alkalmaztatásukat, minősítésüket és a tisztí orvosi vizsga sikeres letételét igazoló okmányaikkal felszerelt folyamodványaikat hozzám **augusztus hó 1-ig** annál is inkább terjesszék be, — mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veendem

Alsófehér vármegye főispánjától

Nagy-Enyeden, 1901. május hó 25-én.

Zeyk Dániel,

főispán.

3490 1—5

50 évi siker!

Eszéki ARCZENŐCS
és eszéki Szalvator-zsappan

eltávolítja a szepőt, májfoltot és a bőrt összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a DIENES J. C. SZALVATOR-gyógytárából ESZÉKEN, felsőváros:

1 tégely eszéki arczenőcs ára . . . . . 70 fillér és 1 korona
1 dró Szalvator-zsappan ára . . . . . 1 korona.
1 tégely kézi paszta ára . . . . . 1 korona 20 fillér.
Lyoni rizspor . . . . . kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.
Ezen ezikk mentek minden ártalmas alkatrészekről és megfelelőnek tökéletesen a 71.012 szamu B. m. rendeletnek.

Főraktár BUDAPESTEN: 3428 7—10
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész
VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

A múlt évben oly jónak bizonyult gyémánt aczel-kaszák (jótállás mellett) már megérkeztek. Nickel- és alpacoa-kanalakat leszállított áron ajánlok.

1776/1901.
tlkv.**Hirdetmény.**

Felső-Orbó község közhelyei szabályozása folytán a telekkönyv az 1869. évi 2579. számú szabályrendelettel képest átalakították s ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve a melyekre az 1886. XXXIX. t. cikk az 1889. évi XXXVIII. t. cikk és az 1891. évi XVI. törvenycikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottatik.

E czélból az átalakítási tervezet (előmunkalatok) hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1901. évi július hó 3-án** fog megkezdődni.

Ennélfogva felhívtnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg, és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeket annál bizonyosabban adják be, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a teves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a közzétett határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg, és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra, az 1886. évi XXIX. t. cz. 15—18, és az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megkeresni iparkodjanak s azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik, és a bélyegilleték elengedési kedvezménytől is elesnek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelekre vonatkozó zálog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosa, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményeitől elesnek.

A kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Nagy-Enyeden, 1901. évi május hó 26-án.

Dr. Ács Jenő,
kir. aljbíró.

3489 1-1

Egy deszka-raktár kezeléséhez megbízható egyén kerestetik.

Bővebb értesítés helyben Várszeg-utca 23. sz. alatt nyerhető.

3486 1-2

Árlejtési hirdetmény.

A **hari-i** ev. ref. egyházközség előljárósága árlejtést hirdet egy újonnan építendő papi lakásra. Az építendő papi ház költségvetése **6151 korona 51 fillérben** van megállapítva

Felhívtnak vállalkozni akarók, hogy a terv,

költségvetés és építési feltételeket alólirottán megtekintésük s zárt ajánlataikat **1901 június 10-én délelőtt 10 óráig**, a megtartandó versenytárgyalás idejéig, nyujtsák be a hari-i ev. ref. egyház gondnokságához.

Hari, 1901 május 27.

Illyés Mihály,
egyházi gondnok.

3474 2-2

Minden háziasszony és anyja

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

3316 6-10

Huzás visszavonhatatlanul

1901

június 25-én.

Főnyeremény

30,000 kor.

— értékü. —

CONCORDIA sorsjegyek à **1** korona.

Ajánlja: **Czirner J. József, Rotter Antal Nagy-Enyed.**

3478 2-8